

MICHAEL - ARCHANDĚL A DUCH ČASU

Hans-Werner Schroeder

Mezi andělskými bytostmi vystupuje od nejstarších dob do popředí postava archanděla Michaela zmiňovaná již v knize Daniel. Této bytosti a jejímu působení bychom se chtěli nyní věnovat.

Na začátku musíme uvést hned jednu zvláštnost, která bude srozumitelnější až z dalšího výkladu: Michael dnes nepůsobí z úrovně archandělů, ale ze sféry prasil jako inspirující „duch času“ přítomnosti, jako vůdčí génius naší kultury. Vystoupil ze sféry archandělů výše, aby po určitou dobu, jakoby z vyvýšeného místa a vybaven větší mocí, působil svojí silou ve smyslu celkového vývoje a ne pouze pro *jeden* národ.

Toto dočasné vystupování jednotlivých archandělů na úroveň prasil není ničím neobvyklým. V průběhu vývoje k němu dochází opakovaně, neboť prášily si takřka povolávají na pomoc různé archanděly s jejich specifickými „vlohami“, aby tyto vlohy využili ve prospěch celého lidstva. Máme-li to vyjádřit triviálním příkladem, tak je to obdobné, jako když ředitel podniku podle okolností jmenuje na určitou dobu do vedoucí pozice zaměstnance, který disponuje nějakou specifickou schopností, která je v dané specifické situaci potřeba pro celý podnik. Tak vybírají prášily čas od času určitého archanděla k nadřazeným úkolům a obrací jeho schopnosti k celému lidstvu.

Můžeme použít ještě jeden, možná výstižnější obraz: Každý orchestr potřebuje čas od času sólistu se specifickým nadáním, který na chvíli určuje zvuk celého orchestru. Pro nebeské muzikanty to může platit obdobně. Můžeme říci, že tímto způsobem se daný archanděl stává „duchem času“, to znamená, že ovládá a určuje určitou dějinnou epochu svojí silou, že po nějakou dobu od něj zaznívá do světového vývoje určitý zvuk, který určuje znění celku.

Tato skutečnost byla známá již ve středověku (objevuje se u Agrippy z Nettesheimu). Rudolf Steiner ji pak potvrdil a rozpracoval v jednotlivostech. Bylo rovněž známé, že takto působí sedm archandělů, z nichž dnes nám ještě znějí povědomě jména *Michael*, *Gabriel* a *Rafael* a zbývající čtyři jsou: *Zachariel*, *Anael*, *Samael* a *Orifiel* (srovnej přehled na konci této knihy). Těchto sedm archandělů se jeden po druhém ujímají „vlády času“, k čemuž jsou prasilami pozdvíháni na jejich úroveň. Od toho okamžiku nabývá jejich působení všelidského významu. Společné působení s prasilami pak můžeme chápat tak, že prášily ovládají a uspořádávají celou jednu epochu (např. staroegyptskou kulturu, antickou kulturu až po středověk, novověk - vždy přibližně 2100 let), ovšem přitom si vybírají za spoluhráče

„solisty“ na jednotlivé „věty“ čili kratší časové úseky vždy okolo 350 let. Takovým okamžikem ujmoutí se vyššího úkolu byl počátek Michaelovy vlády v druhé polovině 19. století. *Michael* vystřídal *Gabriela*, který vedl lidstvo předchozí téměř 4 století, tedy od počátku novověku. Michael bude vládnout času další čtyři století, tedy až do 3. tisíciletí.

Řekli jsme, že archandělé jako vládci času vnášejí do lidstva své specifické schopnosti. Tak také *Gabriel* působil od počátku novověku na lidstvo určitým impulsem: uvést lidstvo plně do pozemských poměrů. Gabriel je archandělem narození, inkarnace: Proto se právě on zjevuje Marii při zvěstování (a Zachariášovi, otci Jana Křtitele: viz první kapitolu Lukášova evangelia). On vede duše do pozemského zrození.

Můžeme pozorovat, jak se tento impuls k pozemskému vtělení lidských duší stal na počátku novověku kulturním impulsem pro celé lidstvo. Stojí jako hybná síla za mohutným obratem, kterým lidstvo prochází na konci patnáctého století. Toto působení vychází od Gabriela, jeho impulsy stojí za objevitelskými plavbami, za rozvojem přírodních věd a techniky. Působí i v převratných změnách duchovní kultury, hospodářství i politiky: Krok za krokem se lidstvo zmocňuje Země a přizpůsobuje ji svým přáním a potřebám. Období od 16. do 18. století představuje gabrielskou epochu křesťanských dějin. Člověk, který je ve skutečnosti „občanem dvou světů“, se pod vedením Gabriela stává definitivně jen „pozemšťanem“.

Gabrielská doba se svými impulsy a inspiracemi působí dnes dále, tak jako se setrvačností dále valí koule, i když ji již nic nepostrkuje. Ovšem dnes již vstupují nepřehlédnutelně do vývoje lidstva i jiné impulsy. Víra v pokrok a nekonečný materiální rozvoj lidstva na Zemi jsou zpochybněny. Orientace lidí na blahobyt a osobní štěstí, základní přesvědčení gabrielské epochy, je otřesena a ustupuje jiným základním náladám. Od konce 19. století si razí cestu nový obrat, stejně významný a radikální jako ten na počátku novověku. Můžeme lépe pochopit, co je v naší době hybnou silou, když si uvědomíme, že právě *Michael* převzal vládu nad naším časem. Od něj nyní vycházejí rozhodující kulturní impulsy. Každá duše, která dnes přichází na Zemi, zažila v době před zrozením nástup michaelské doby. Zažila, že tato doba má být duchovním úsvitem, který chce zazářit do pozemského bytí. Z těchto zážitků si přináší do pozemského bytí rozhodující impulsy, které se odrážejí v základních náladách, podvědomých touhách a opozičních tendencích přítomnosti. To vše vyplývá ze změněné duchovní situace naší doby, z obratu v duchovním světě. A to i přesto, že před zrozením přijaté impulsy vystupují z duše do pozemských poměrů jen jako „nalomené“ nebo dokonce „převrácené“ ve svůj opak, například jako radikální odmítnutí všeho, co se v zemském vývoji - pod vlivem Gabriela - etablovalo.

Čím se Michael od Gabriela liší? K jakým cílům směřuje budoucnost lidstva? Pokud je Gabriel andělem zrození a inkarnace, tím, kdo uvádí duši na Zemi, pak Michael stojí u druhé brány pozemského života, u brány smrti, jako vůdce z pozemského zpět k duchovnímu. Tak je často znázorňován jako anděl s vahami, na kterých po smrti váží dobré a zlé v lidské duši. Skutečně: Michael má dnes za úkol vytrhnout lidi příliš silnému, příliš jednostrannému zpozemštění. Toto zpozemštění bylo nutné - jako krok na cestě, ne její cíl. Nyní je opět čas udělat další krok a postoupit o kus dál a výš. Vůle a iniciativa, které člověk během gabrielské

doby zaměřil na ovládnutí Země, mají být nyní obráceny k duchu, ovšem bez toho, aby se člověk zpronevěřil Zemi. Dnešní síla k duchu musí být nalezena v pozemském. Lidstvo by mělo objevit a dobýt svět ducha, tak jako byla na počátku novověku objevována a podmaňována Země. Všichni svou mocí usiluje Michael o tento obrat k duchu; naráží ovšem na pozemsky „zabydlené“ lidstvo, které prožívá materiální jako jedinou skutečnost. Z tohoto vnitřního napětí vzniká kritická situace naší doby. Podaří se Michaelovi vytrhnout lidstvo z jeho fascinace pozemským a vést je k vnímání ducha?

Vidíme, že bez duchovního zápasu a zevních zvrátů není možné zpřetrhat vnější i vnitřní okovy, kterými se připoutalo lidstvo jednostranně k Zemi.

Jaké síly rozvíjí Michael? Jakými cestami dnes chce s lidstvem kráčet? Jak souvisí jeho působení s apokalyptickou situací naší doby?